

TRANSFERIUM Bewoners pakken hun leven op in onzekere tijd

’Nu zijn we één grote familie hier’

Ze wachtte bewust met het zoeken van een baan omdat ze dacht dat de oorlog snel voorbij zou zijn. Maar na nieuwe bombardementen op Kiev heeft Marina (37) die hoop opgegeven. Zij en haar dochter Natasha (12) zijn twee van de 204 bewoners in het Transferiumgebouw in Heerhugowaard, waar vluchtelingen uit Oekraïne worden opgevangen.

Heerhugowaard ■ Marina moest flink wennen toen ze eind maart met de eerste groep vluchtelingen arriveerde in het centrum dat voorheen voor de gesloten jeugdzorg werd gebruikt. „De eerste dagen was ik heel negatief, ik vond niets leuk. Maar toen kwam ik in contact met mijn burens. Er zijn hier veel vrouwen met kinderen in dezelfde leeftijdsgroep. Nu zijn we één grote familie hier.”

Waar ze in Oekraïne een ruim appartement gewend was, deelt ze nu een kleine kamer met haar dochter. Ze heeft het gezellig gemaakt met spullen uit de kringloopwinkels in de omgeving. Met acht andere huishoudens deelt ze een keuken, een huiskamer en een tuin. „Ik vind het leuk om in de tuin te werken”, zegt ze. Ze laat de groente en de bloemen zien die ze heeft geplant. „Dit is mijn balkon-tuin”, lacht ze, terwijl ze wijst naar vijf bloempotten die keurig in lijn staan opgesteld.

Marina volgt Nederlandse les en trekt er graag op uit. Ze geniet van het kanaal en van de zee. Als haar in het Nederlands wordt gevraagd of de taallessen goed gaan, steekt ze een duim op ten teken dat ze het begrepen heeft. „Je moet elke

dag blijven oefenen, dan gaat het lukken. Maar als ik naar de markt ga met mijn dochter vraag ik wel aan haar hoe je iets noemt in het Nederlands.”

Gebombardeerd

Ze is nu zover dat ze wil gaan werken. Ze heeft net haar curriculum vitae opgesteld. „Ik wilde wachten omdat ik dacht dat de oorlog niet zo lang zou duren.” In Kiev werkte ze voor een bedrijf dat software verkocht. „Ik werkte op kantoor en had een goed salaris.” Sinds de hernieuwde bombardementen op de Oekraïense hoofdstad heeft ze uit haar hoofd gezet dat de oorlog snel voorbij is. Het feit dat haar huis in Irpin (op zo’n 20 kilometer van Kiev, red.) platgebombardeerd is nadat ze is gevlucht, zal haar terugkeer er niet makkelijker op maken.

Wie denkt dat er alleen maar vrouwen en kinderen in het complex wonen, heeft het mis. Mehdi (29) heeft in Dnjeprpetrovsk ’Alles achter moeten laten’. „Mijn zaak (een diagnosecentrum voor auto’s, red.), mijn huis en mijn auto.” Hij moest zelfs zijn vrouw Julia achterlaten omdat die voor haar zieke moeder moest zorgen. Maar toen haar zus - die daarvoor in Polen verbleef - die zorg op zich nam, konden Julia en hun vijf jaar oude kat vorige week ook naar Heerhugowaard reizen.

Na alles wat er gebeurd is in Oekraïne maakte het Mehdi niet uit waar hij terecht kwam. „Waar je bent is niet belangrijk. Belangrijk is dat je een plek hebt om te slapen en dat het veilig is.” Elke dag volgt hij het nieuws over de ontwikkelingen in zijn land. Of hij er ooit weer gaat wonen, weet hij niet. „Misschien ga ik terug en verkoop ik alles wel.” Canada is een optie voor hem. „Daar spreken ze Frans en die taal spreek ik ook goed.”

Meer werken

Waar Marina heeft gewacht met het zoeken naar een baan, is Mehdi al volop actief. „Ik bezorg voor een restaurant bij het station en in het weekend werk ik bij de Beverwijkse Bazaar. Ik ben blij dat ik werk heb. Ik kan niet de hele dag thuisblijven. Ik zou nog wel meer willen werken, maar iets in de bloemen of schoonmaken is niets voor mij. Wat

Vrijwilligers

Voor de zomeractiviteiten zoekt de opvang nog naar vrijwilligers. „Het zou mooi zijn als mensen mee kunnen helpen. Bijvoorbeeld bij het uitzetten van een parcours of een panenkoekenavond organiseren.” Geïnteresseerden kunnen mailen naar: transferiumhww@outlook.com. Voor de Doet en Ontmoetgroep kunnen belangstellenden zich aanmelden bij oekraïne@wonenpluswelzijn.nl

ik leuk vind is dat er in Nederland veel Marokkanen wonen. Ik heb er een aantal ontmoet in de moskee. Zij hebben mij ook geholpen bij het settelen.”

Wie door het complex loopt, heeft niet het idee dat er ruim tweehonderd mensen wonen. Er heerst overdag een serene rust. Een groot contrast met de chaotische situatie van de eerste weken toen er steeds weer nieuwe groepen bewoners kwamen. Locatiemanager Melanie Brakels weet nog goed dat ze hadden verwacht dat er op de eerste dag dat het centrum opening er zo’n twintig bewoners zouden komen. „Maar aan het einde van de dag zaten we op zeventig en er waren niet altijd lijsten met namen van wie er precies in de bus zaten.”

Brakels komt zelf uit Sint Pancras en werkt als interim-manager voor 22Graden, een adviesbureau voor de gezondheidszorg. „Ik was in Breda aan de slag bij een ouderrenorganisatie toen ik hierover hoorde. Dit ging mij heel erg aan het hart. De kans om iets positiefs te betekenen voor deze groep wilde ik graag pakken.”

Ze begon enkele dagen voordat het centrum open ging voor de nieuwe bewoners. Vrijwilligers van de Rotary en Wonen Plus Welzijn waren toen al druk aan de gang om de slaap- en huiskamers bewoonbaar te maken. Naast de vrouwen en kinderen kwamen er ook Afri-

Marina houdt zich in het Transferium onder meer bezig met tuinieren.

FOTO’S ERNA FAUST

„Er zijn hier veel vrouwen met kinderen in dezelfde leeftijdsgroep

Locatiemanager Melanie Brakels (m) in gesprek met Marina en Mehdi.

kanse en Syrische mannen die vanuit Oekraïne zijn gevlucht naar het centrum. Het gaat onder meer om mannen die daar studeerden. „In het begin ging dat niet altijd even soepel. Er werd ook wel eens gediscrimineerd onderling”, zegt Brakels. „Zo van: ik kom echt uit Oekraïne en jij niet. Maar in onze huisregels staat dat er niet gediscrimineerd mag worden. Gelukkig gaat het steeds beter.”

Wennen

Volgens Brakels is de sfeer in het huis over het algemeen goed. „Ieder huis heeft acht kamers. Er zijn dus acht gezinnen die één keuken en één wasmachine moeten delen. Ga het maar regelen met elkaar. Bij het ene huisje zijn er duidelijke afspraken gemaakt over wie wanneer schoonmaakt en in het andere huisje is het minder goed georganiseerd. Er zijn echt wel eens onenigheden en Oekraïners hebben een andere manier om die met elkaar op te lossen. Waar wij met elkaar om tafel gaan zitten om het uit te praten, schreeuwen zij tegen elkaar. Daar moesten we wel even aan wennen. Maar als je weet hoe veel mensen hier zijn, stelt het aantal ruzies niets voor.”

„Toen de bewoners kwamen, hadden we bedacht dat wij in die eerste periode voor catering zouden zorgen. Maar het eerste wat ze aangaven was dat ze zelf boodschappen wilden doen en zelf wilden koken. Dat gaf hen een stukje regie terug over hun leven. Ook wilden ze graag dat de kinderen naar school zouden gaan en al snel kregen we vragen van de bewoners of ze niet konden werken.

Mehdi wordt sinds vorige week vergezeld door zijn vrouw Julia en hun kat.

Ze willen een bijdrage leveren en zich nuttig maken. Er is hier een banenmarkt geweest waar twintig ondernemers uit de omgeving op af zijn gekomen. Daar zijn wel wat banen uitgekomen.”

Daarnaast wil de opvang onderleiding van vrijwilligers een wekelijkse groepsbijeenkomst starten. „Een plek waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, activiteiten kunnen ondernemen en hun verhaal kwijt kunnen. Zoals bij alle Doet en Ontmoetgroepen van Wonen Plus Welzijn, wordt de middag samen vormgegeven waardoor mensen zich betrokken zullen voelen. Er wordt gevraagd naar de behoefte van mensen, bijvoorbeeld verhalen delen, koken, creatieve activiteiten of uitstapjes. Iedereen kan zijn hobby’s, talenten en kwaliteiten inbrengen. Bij de groep zal

een vrijwillige tolk aanwezig zijn en ook mensen van buitenaf zijn welkom.”

Zwemlessen

Het vaste team bestaat naast Brakels uit een assistent-locatiemanager en drie woonbegeleiders. Daarnaast zijn er nog enkele beveiligers en vrijwilligers actief. Ook zijn er dagelijks medewerkers van Wonen Plus Welzijn in het centrum. „De woonbegeleiders zijn bezig met een zomeractiviteitenagenda voor de kinderen. Ook zijn we aan het onderzoeken of we zwemlessen kunnen regelen. We hebben zeventig kinderen waarvan er maar weinig een diploma hebben. Het is wel lastig want de zwembaden hebben wachtlijsten vanwege corona. Daarnaast houden de woonbegeleiders iedere dag spreekuur voor de be-

Acht huishoudens delen samen een keuken en een huiskamer.

woners, waarbij er altijd een tolk aanwezig is. Het kan bijvoorbeeld zijn dat bewoners problemen hebben met hun leefgeld. Verder besteden we altijd aandacht aan het alarm op de eerste maandag van de maand. Het luchtalarm was voor de bewoners heel traumatisch.”

Gastgezinnen

De maximale bezetting in het centrum wordt niet gehaald. „In principe zijn de kamers voor drie personen, maar bij een moeder met kind zetten we er niet iemand anders bij”, zegt Brakels. „We hebben wel een wachtlijst. Daarop staan vooral mensen die nu bij gastgezinnen zitten. Wat je ziet is dat het gastgezinnen het over het algemeen zo’n drie maanden goed volhouden, maar daarna wordt het lastiger. In Dijk en Waard zitten er

zeker 186 Oekraïners bij gastgezinnen en dan heb je het over de mensen waar wij het van weten, maar er zijn ook gezinnen die zich nog niet hebben ingeschreven bij de gemeente.”

„Dat het werk van alle vrijwilligers, medewerkers van de gemeente en het vaste team door de bewoners op prijs werd gesteld, bleek onlangs tijdens een door de bewoners georganiseerde dankmaaltijd met Oekraïense gerechten en muzikale optredens. „Het was een hele positieve avond”, zegt Brakels. Op haar smartphone laat ze een filmpje zien waarop de kinderen het (na later bleek) winnende nummer van het Eurovisie Songfestival zingen. Ze kijkt tevreden terug op de eerste periode. „Het was erg intens, maar het is gaaf wat we hier hebben kunnen neerzetten.”

„Waar je bent is niet belangrijk. Belangrijk is dat je een plek hebt om te slapen en dat het veilig is